

Tygodnik Gospodarczy

Rok IV

Poznań, dnia 30 października 1948

Nr 44

TREŚĆ: Najem lokali — O gospodarce planowej (str. 516) — Praktyka i wykładnia prawa skarbowego (str. 518) — Kronika skarbową (str. 519) — Wyjaśnienia w sprawach socjalnych (str. 521) — Komunikaty (str. 522) — Kartoteka: Oszczędzanie społeczne.
Objaśnienia do jednorazowej wpłaty na rzecz S. F. O.

Najem lokali

I.

Uwagi wstępne.

W nr. 33 Tygodnika Gospodarczego, omówiliśmy dekret o najmie lokali z dn. 28 lipca 1948 r. (Dz. U. poz. 259). Dekret ten przewidywał wydanie szeregu dalszych rozporządzeń, które by dokładniej unormowały zagadnienia poruszone w dekrete. W Dzienniku Ustaw, z dn. 18 października br., ukazały się dwa rozporządzenia (nr. 49, poz. 374 i 375). Jedno z tych rozporządzeń dotyczy właściwości władz i postępowania przy ustalaniu wysokości czynszu oraz przy wymiarze i ściąganiu wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej. Drugie rozporządzenie odnosi się do zwolnień i ulg w opłacaniu czynszu za najem lokali mieszkalnych oraz zwolnień od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej. Oba rozporządzenia są rozporządzeniami z dn. 29 września br., lecz obowiązują już od dn. 1 września br., czyli od dnia wejścia w życie dekretu o najmie lokali.

II.

Rozporządzenie o właściwości władz i postępowaniu przy ustalaniu wysokości czynszu oraz przy wymiarze i ściąganiu wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej.

1. *Postępowanie.* — Ustalanie wysokości czynszu za najem lokali mieszkalnych, rozstrzygnięcie sporów o zastosowanie nowych stawek czynszu bądź o jego wysokość, jak również ustalanie wysokości wpłat za lokale mieszkalne i użytkowe na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej odbywać się może tylko według nowych zasad, które poniżej podajemy. Jednakże stwierdzić trzeba, że nowe zasady postępowania odnoszą się jedynie do tych lokali, które podlegają dekretowi o najmie lokali z dnia 28 lipca 1948 r.

Postępowanie odbywać się winno, jeżeli szczególne przepisy nie stanowią inaczej, według przepisów dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U., poz. 174).

Termin miesięczny dla wniesienia sprzeciwu do władzy czynszowej pierwszej instancji, przewidziany w art. 141 dekretu o postępowaniu podatkowym, liczy się od następnego dnia po dniu podania do wiadomości najemcy, przez wynajmującego, wysokości czynszu lub wpłaty na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej.

Jeżeli władza pierwszej instancji uzna sprzeciw za uzasadniony w całości lub części, może odpowiednio zmienić wysokość czynszu. Jeżeli najemca nie zadowolony się decyzją władzy pierwszej instancji, może on złożyć w ciągu dwóch tygodni odwołanie do drugiej instancji.

2. *Władze i instancje.* — Do obliczania powierzchni użytkowej lokalu, kwalifikowania lokali co do ich charakteru mieszkalnego lub użytkowego, jak również do określania wysokości czynszu za najem lokali według nowych stawek — obowiązany jest wynajmujący.

Nadzór nad czynnościami wynajmującego przy określaniu wysokości czynszu oraz nad uiszczaniem wpłat na Fund. Gospodarki Mieszkaniowej, rozstrzygnięcie sporów o zastosowanie nowych stawek bądź o jego wysokość, ustalanie wysokości wpłat nieobliczonych lub obliczonych wadliwie, jak również wykonywanie tych czynności, które na podstawie obowiązujących przepisów przekazane są władzom czynszowym, należy do zarządów miejskich i gminnych, a w m. st. Warszawie i m. Łodzi do dzielnicowych organów zarządu miejskiego (starostw grodzkich), jako do władz czynszowych pierwszej instancji.

Odwołanie od decyzji władz czynszowych pierwszej instancji rozstrzygają czynszowe komisje odwoławcze, jako władze czynszowe drugiej

Instancji czynne: przy starostwach powiatowych — dla obszaru powiatu, przy zarządach miejskich miast wydzielonych — dla obszaru tych miast oraz przy dzielnicowych organach zarządu miejskiego w m. st. Warszawie i m. Łodzi (starostwach grodzkich) — dla obszaru tych dzielnic.

Widzimy więc, że władzą czynszową rozstrzygającą spory w pierwszej instancji są: zarządy miejskie i gminne a w Warszawie i Łodzi — dzielnicowe organy zarządu miejskiego. Władzą czynszową drugiej instancji są czynszowe komisje odwoławcze przy starostwach powiatowych, zarządach miejskich a w Warszawie i Łodzi przy dzielnicowych organach zarządu miejskiego.

Dalszy nadzór, tj. nadzór nad władzami czynszowymi, sprawują władze administracyjne wyższej instancji a naczelny nadzór minister odbudowy.

3. *Obowiązki wynajmującego* — Wynajmujący przede wszystkim zobowiązany jest do wymierzenia czynszu zgodnie z przepisami ustawy. W tym celu musi on dokonać pomiar lokalu, ustalić jego charakter mieszkalny lub użytkowy, uwzględnić dzielnicę czynszową oraz istniejące w budynku urządzenia techniczne a w szczególności przysługujące najemcy zwolnienia i ulgi. Obliczenie i opis lokalu i urządzeń technicznych winny być dokonane odrębnie dla każdego lokatora i sublokatora. Czynności pomiarowych i opisu należy dokonać przy udziale najemcy i podnajemcy oraz sporządzić z nich protokół, który winien być podpisany przez zainteresowane strony.

Pomiar i opis urządzeń technicznych winien być dokonany w takim terminie, aby czynsz według tabel 1 i 2 (Tyg. Gosp. nr 33, str. 385) mógł być ustalony i podany do wiadomości najemcy najpóźniej do dnia 31 grudnia 1948 r. W razie odmowy podpisania protokołu przez najemcę lub podnajemcę, wynajmujący czyni o tym odpowiednią wzmiankę przy końcu protokołu. Jeżeli czynności zmierzających do ustalenia czynszu najmu dokonano bądź w nieobecności najemcy bądź bez sporządzenia odpowiedniego protokołu, bądź wreszcie bez przedłożenia takiego protokołu do podpisu najemcy — czynności należy ponownie dokonać.

Powyższe czynności w dużych budynkach wymagają czasu. Zanim wynajmujący dokona tych czynności, najemca lub podnajemca są zobowiązani płacić czynsz według norm tymczasowo obowiązujących (Tyg. Gosp. nr 33, str. 386, tabela nr 3 i 4). Ustalenie takiego czynszu należy do obowiązków wynajmującego.

Drugi obowiązek wynajmującego to sporządzenie listy wymiaru czynszu za lokale mieszkalne. Jeżeli lokal zajmowany jest przez kilku najemców, części lokalu, które zajmują poszczególne najemcy, winny być oznaczone numerem lokalu z dodaniem kolejnej litery alfabety. — Wysokość czynszu dla poszczególnych lokali lub ich części wynajmujący podaje do wiadomości ogółu najemców drogą wywieszenia w bramie listy wymiaru czynszu, a odpis listy wynajmujący niezwłocznie przesyła właściwej władzy czynszowej.

— Jeżeli w sytuacji najemcy lub podnajemcy znajdują zmiany uzasadniające zwolnienie z opłat nowego czynszu lub zastosowanie ulg, wynajmujący przeprowadza odpowiednią zmianę w liście wymiaru czynszu dopiero po przedłożeniu przez zainteresowanego odpowiednich dowodów uzasadniających zmianę.

Trzecim obowiązkiem wynajmującego to sporządzanie co miesiąc zestawienia wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej. W zestawieniach tych należy zaznaczyć ewentualnie fakt i powody zalegania przez najemcę z czynszem oraz okres, jakiego zaległość ta dotyczy. Zestawienie wpłat sporządza wynajmujący w dwóch egzemplarzach, z których jeden zatrzymuje u siebie a drugi dostarcza Komunalnej Kasie Oszczędności jednocześnie z dokonaniem wpłaty.

Czwarty obowiązek wynajmującego to wpłacenie w Komunalnej Kasie Oszczędności, powiatowej lub miejskiej, należności przypadającej na rzecz Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej na rachunek Banku Gospodarstwa Krajowego.

Wyżej przedstawione obowiązki wynajmującego omówiliśmy w odniesieniu do lokali mieszkalnych. Podobne zasady obowiązują przy lokalach użytkowych, gdzie wynajmujący ustala i odprowadza kwoty należne Funduszowi Gospodarki Mieszkaniowej.

4. *Udowodnienie prawa do zwolnienia.* — Dekret o najmie lokali upoważnia pewne osoby do płacenia czynszu w dotychczasowej wysokości a inne do czynszu w wysokości połowy stawek określonych w tabelach dekretu. Osoby te są uprzywilejowane w stosunku do innych osób, które opłacają pełen czynsz przewidziany dekretem. Osoby, które płacą czynsz dotychczasowy lub połowę czynszu przewidzianego dekretem, winny udowodnić swe prawo do zwolnienia od obowiązku płacenia całego czynszu. Celem udowodnienia prawa najemcy ci, względnie podnajemcy, winni złożyć wynajmującemu oświadczenie na piśmie o okolicznościach uzasadniających zastosowanie zwolnienia lub ulgi. Do pisma z oświadczeniem należy dołączyć potwierdzenie, wystawione przez właściwą władzę, że składający oświadczenie powołuje się na prawdziwe okoliczności, które mają być podstawą zwolnienia. Potwierdzenie takie wystawiają pracodawca, związek zawodowy, właściwy urząd zatrudnienia, spółdzielnia pracy, kierownictwo szkoły lub lekarz urzędowy, w zależności od tego, na jakiej podstawie opiera najemca lub podnajemca prawo do zwolnienia, względnie do ulgi. I tak np. osoby, których główną podstawą utrzymania jest stosunek pracy najemnej, winny dołączyć potwierdzenie wystawione przez pracodawcę; osoby, których główną podstawą utrzymania jest zawodowa twórczość lub działalność naukowa, oświatowa, artystyczna, literacka lub publicystyczna, winny dołączyć potwierdzenie wystawione przez właściwy związek zawodowy.

Jeżeli najemca lub podnajemca zabiega o ulgi, wynajmujący powinien określić czynsz przy zastosowaniu takiego zwolnienia lub takiej ulgi, o jaką zabiega składający oświadczenie. Zasada

ta ma zastosowanie również i wtedy, gdy wynajmujący ma wątpliwości, czy podane okoliczności w oświadczeniu lub potwierdzeniu odpowiadają prawdzie. Jednakże w tym ostatnim wypadku winien wynajmujący niezwłocznie przekazać oświadczenie do władzy czynszowej pierwszej instancji dla ustalenia prawdziwości złożonego oświadczenia i potwierdzenia.

Osoby, które nie złożą oświadczenia na piśmie lub nie dołączą do niego odpowiedniego potwierdzenia, są zobowiązane do opłaty czynszu bez zastosowania zwolnienia lub ulgi.

5. *Egzekucja.* — Ściąganie zaległych wpłat na rzecz Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej zostało poruczone właściwym organom wykonawczym gmin miejskich i wiejskich. Egzekucja, przeprowadzana przez te organa, prowadzona będzie na podstawie dekretu z dnia 28 stycznia 1947 r. o egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych (Dz. U. poz. 84) z różnymi ograniczeniami przewidzianymi w art. 1 ust. 3 dekretu o egzekucji.

6. *Koszty eksploatacji i bieżącego remontu.* — Zasadniczo wynajmujący ponosi koszty eksploatacji oraz bieżącego remontu, na co należy przeznaczyć 15% czynszów uzyskanych od osób zobowiązanych do płacenia normalnych czynszów mieszkaniowych oraz 30% czynszów uzyskanych od najemców płacących czynsz ulgowy. Taka zasada została ustalona przez dekret o najmie lokali.

Mimo to, wynajmujący może pobierać, za zgodą najemcy, dodatkowo do czynszu kwoty stanowiące udział najemcy w pokrywaniu kosztów eksploatacji oraz bieżącego remontu. Potrzebna tu jest jednak zgoda najemcy albo podnajemcy, która z reguły występować będzie w formie umowy.

III.

Rozporządzenie w sprawie zwolnień i ulg w opłacie czynszu za najem lokali mieszkalnych oraz zwolnień od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej.

1. *Wstęp.* — Dekret o najmie lokali podzielił osoby, mieszkające w budynkach podlegających dekretowi, na trzy grupy. Są to: a) osoby płacące czynsz normalny a więc czynsz podwyższony dekretem; b) czynsz ulgowy, tj. połowę czynszu normalnego oraz c) czynsz dawny („dotychczasowy”) tj. czynsz z okresu z przed dnia 1 września br. Zmiany w opłacie czynszu obowiązują jedynie w stosunku do lokali mieszkalnych. Lokale użytkowe nie są dotknięte zmianą czynszu, jednakże ponoszą one nowe ciężary na rzecz Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej. Obecnie omawiane rozporządzenie rozszerza listę osób, które płacą dawny czynsz oraz ulgowy; następnie zwalnia ono niektóre lokale użytkowe z opłat na rzecz Funduszu, a dalej pozwala na obniżkę tych opłat.

2. *Czynsz dawny.* — Opłacają czynsz sprzed 1 września br. osoby, o których wspomnieliśmy już w Tygodniku Gospodarczym, nr. 33, str. 382.

Poza tymi osobami płacą czynsz dawny: a) poślowie na sejm;

b) członkowie prezydiów rad narodowych, którym przysługuje stałe uposażenie (zryczałtowane diety) z tytułu pełnionych funkcji;

c) osoby, które pobierając naukę w szkołach wszelkich typów i stopni bądź pozostają na wyłącznym utrzymaniu pracowników państwowych i samorządowych lub pracowników, których główną podstawą utrzymania jest stosunek najemnej, albo osób płacących podatek gruntowy od przychodu rocznie nie przekraczającego 60 q żyta, bądź utrzymują się ze stypendiów; zwolnienie to ograniczone jest jedynie do jednej najmowanej izby;

Zasada powyższa odnosi się również do uczniów zatrudnionych w zakładach przemysłowych i rzemieślniczych na podstawie pisemnej i zarejestrowanej umowy o naukę;

d) osoby uznane przez lekarza urzędowego za trwale niezdolne do pracy z powodu podeszłego wieku lub choroby, nie posiadające przy tym gospodarstwa rolnego ani innych źródeł utrzymania, podlegających podatkowi dochodowemu; zwolnienie to ograniczone jest jedynie do jednej izby;

e) członkowie spółdzielni pracy, objętych wykazami ustalonymi przez Ministra Przemysłu i Handlu na podstawie wniosków właściwej centrali, przedstawionych przez Centralny Związek Spółdzielczy; wykazy te ogłoszone będą we właściwym dzienniku wojewódzkim;

f) rybacy morscy zatrudnieni w maszoperiach, opartych na zasadzie wspólnej własności kutrów a objętych wykazami właściwego urzędu morskiego;

g) członkowie portowych zrzeszeń pracy, objętych wykazami właściwej władzy portowej;

h) niektóre osoby zamieszkałe i wykonujące zawód na obszarze gmin wiejskich jak:

— rzemieślnicy, jeżeli zatrudniają w swym zakładzie rzemieślniczym nie więcej niż jednego członka rodziny;

— będący podatnikami podatku obrotowego lekarze i lekarze dentyści, technicy dentyści, uprawnieni technicy dentyści i felczerzy, jeżeli są zatrudnieni na podstawie umowy o pracę w szpitalach lub ośrodkach zdrowia, w ubezpieczalniach społecznych lub instytucjach prowadzących lecnicstwo zorganizowane, a ponadto lekarze weterynarii, jeżeli są zatrudnieni na podstawie umowy o pracę w gminnych rzeźniach lub lecznicach zwierząt;

— uprawnione położne i pielęgniarki, będące podatnikami podatku obrotowego;

te same trzy grupy osób, o ile zamieszkują lub działają na terenie gminy o charakterze miejskim oraz gminy uznanej za uzdrowisko płacą czynsz wyższy;

i) Skarb Państwa od lokali mieszkalnych zajętych na cele zakwaterowania osób, które wylicza ustawa.

3. *Czynsz ulgowy.* — Poza osobami, które wymieniliśmy w Tygodniku Gospodarczym, nr. 33, str. 382, ulgowy czynsz płacą:

a) na obszarze całego Państwa:

— członkowie spółdzielni pracy, objętych wykazami ustalonymi przez Ministra Przemysłu i Handlu na podstawie wniosków właściwej centrali, przedstawianych przez Centralny Związek Spółdzielczy; wykazy te ogłaszane będą we właściwym dzienniku wojewódzkim (dzienniku urzędowym zarządu miejskiego);

— inwalidzi (wojenni i pracy) prowadzący uliczne punkty sprzedaży detalicznej;

b) na obszarze Ziemi Odzyskanych — rzemieślnicy zatrudniający w swoim zakładzie rzemieślniczym poza członkami rodziny najwyżej trzech pracowników najemnych, a gdy chodzi o zakłady cukiernicze, piekarskie, wędliniarskie i złotnicze — najwyżej jednego pracownika najemnego.

4. Lokale użytkowe. Opłaty na rzecz Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej. — W Tygodniku Gospodarczym nr 33, str. 383 wspomnieliśmy o niektórych właścicielach budynków lub lokali a również wynajmujących i użytkujących lokale mieszkalne — którzy są zwolnieni od opłat na rzecz Funduszu.

Nowe rozporządzenie zwalnia od wpłat na Fundusz lokale użytkowe zajmowane:

a) przez przedsiębiorstwa państwowe, samorządowe, spółdzielcze, państwowo - spółdzielcze lub centrale spółdzielczo-państwowe;

b) przez przedsiębiorstwa, pozostające pod zarządkiem Państwa, związków samorządu teryto-

rialnego, organizacji spółdzielczych lub przedsiębiorstw wymienionych w pkt. a);

c) na pomieszczenia wszelkiego rodzaju instytucji i zakładów państwowych, instytucji i zakładów związków samorządu terytorialnego oraz instytucji i zakładów organizacji spółdzielczych i państwowo-spółdzielczych.

d) przez osoby prawne prawa publicznego, objęte wykazami ustalonymi przez prezesa Rady Ministrów na wniosek właściwego ministra, w porozumieniu z Ministrem Odbudowy; wykazy te będą ogłaszane w Monitorze Polskim;

e) przez stowarzyszenia wyższej użyteczności.

5. Obniżenie wpłat na rzecz Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej. — Od tych lokali użytkowych, których powierzchnia użytkowa nie pozostaje w gospodarczo uzasadnionym stosunku do dochodowej intensywności jej wykorzystania, obniża się wpłaty na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej:

a) jeśli chodzi o lokale przedsiębiorstw handlowych — o 30% a na Ziemiach Odzyskanych — o 50%.

b) jeśli chodzi o pozostałe lokale użytkowe — o 50% a na Ziemiach Odzyskanych — o 70%.

Decyzję stwierdzającą, że powierzchnia lokalu użytkowego nie pozostaje w gospodarczo uzasadnionym stosunku do dochodowej intensywności jej wykorzystania, wydaje władza czynszowa pierwszej instancji na wniosek najemcy lub wynajmującego.

dr Z. K. Nowakowski

O gospodarce planowej

II.

W poprzednim numerze naszego pisma zapoznaliśmy czytelników z historią powstania gospodarki planowej i jej zadaniami. Mówiliśmy o planowaniu bezpośrednim, odnoszącym się do całości gospodarki uspołecznionej oraz o planowaniu pośrednim obejmującym te gałęzie gospodarki, które uspołecznione nie są. Zaznaczyliśmy, że harmonijny rozwój wszystkich procesów gospodarczych możliwy jest tylko w gospodarce planowej, której kierunek i wytyczne ustala Rada Ministrów. W oparciu o te wytyczne opracowane są narodowe plany gospodarcze.

Jakie są podstawowe zadania narodowego planu gospodarczego, uchwalone przez Radę Ministrów na rok 1949?

Wytyczne obejmują wszystkie dziedziny życia narodowego. Głębokie zmiany, jakie dokonały się w Polsce w poglądach na drogi rozwoju gospodarczego, znalazły swój wyraz w tych wytycznych mających na celu osiągnięcie dalszego rozwoju siły gospodarczej przy równoczesnym podniesieniu stopy życiowej szerokich mas. Nie możemy tu podawać obszernego tekstu odnośnej uchwały Rady Ministrów, pragniemy jednak zapoznać czytelnika z jej najbardziej charakterystycznymi elementami.

W przemyśle — wartość produkcji przemysłu państwowego wzrosnąć winna w 1949 r., w po-

równieniu z planem za 1948 r., o 21 — 23%. Dla produkcji ważniejszych artykułów przemysłowych (węgiel, energia elektryczna, ropa, stal, nawozy sztuczne, skóry, tkaniny itd.) ustalone zostały odpowiednie wskaźniki. Wytyczne określają procentową wysokość wzrostu wydajności pracy w przemyśle państwowym oraz procent, o jaki realne koszty własne powinny być obniżone. Pamiętano o doskonaleniu warunków technicznych i przygotowaniu aparatu produkcyjnego do wykonania następnego planu długoterminowego, o wzmożeniu produkcji dóbr inwestycyjnych (maszyny, obrabiarki i narzędzia, aparaty chemiczne itd.) oraz produkcji traktorów, nawozów sztucznych, materiałów budowlanych itd. Ustalono również rejon tereni, w których przemysł powinien się lokalizować. Plan produkcji przemysłu spółdzielczego uwzględnić ma wszystkie zasadnicze wskaźniki objęte planem przemysłu państwowego, a wytyczne przemysłu prywatnego i rzemiosła mają być skoordynowane z planem zaopatrzenia przez państwowe organy zbytu.

W rolnictwie — wytyczne dążą do wybitnego zwiększenia parku traktorowego i zaopatrzenia rolnictwa w nawozy sztuczne, ustalając ilości produkcji poszczególnych gatunków nawozów. Konkretne polecenia odnoszą się do akcji osiedleńczej na Ziemiach Odzyskanych i parcelacji majątków ziemskich; ustalone są obszary likwidacji

cji odłogów oraz powierzchni zakontraktowanych ważniejszych ziemiopłodów. Rozszerzona ma być działalność Związku Samopomocy Chłopskiej i Centrali Rolniczej Samopomocy Chłopskiej w dziedzinie organizowania spółdzielczych ośrodków maszynowych, rozszerzenia akcji racjonalnego przechowania obornika, zwiększenia obszaru upraw nasion itp. Spółdzielczość uzyska znacznie lepsze niż dotychczas warunki rozwoju. Ustalono wysokość procentową wzrostu produkcji roślinnej i zwierzęcej. Wytyczne zawierają również wskazówki dla dalszego zagospodarowania i użytkowania lasów państwowych.

W dziedzinie komunikacji — określono wstępnie zdolność Polskich Kolei Państwowych w zakresie przewozu towarów i osób, przewidziano zwiększenie przewozów samochodowych, zdolności przeładunkowych portów itd. Wytyczne polecają m. i. przeprowadzenie prac zmierzających do ulepszenia przelotności i bezpieczeństwa szlaków kolejowych i przystosowania aparatu komunikacyjnego do wzrostu przewozów transportowych z krajami sąsiednimi. W zakresie telekomunikacji osiągnięty ma być znaczny wzrost ilości abonentów telefonicznych.

W budownictwie — wytyczne przewidują powiększenie całości ruchu budowlanego o około 20%, powiększenie udziału uspołecznionych przedsiębiorstw budowlanych w wykonawstwie oraz usprawnienie i mechanizację tych przedsiębiorstw. Ustalono również kubaturę i ilość obiektów, jakie osiągnąć winno budownictwo miejskie i wiejskie, w dziedzinie budownictwa robotniczego, socjalnego, użyteczności publicznej, administracyjnego, odbudowy zniszczonych zagród i zabudowy parcelacyjnej gospodarstw nowoutworzonych. Plan zaopatrzenia uwzględni również potrzeby prywatnego budownictwa mieszkaniowego.

W dziedzinie obrotu towarowego — uchwała dąży do usprawnienia handlu przez powiększenie sieci i wzmożenie obrotów przedsiębiorstw handlowych, państwowych i spółdzielczych. Skup i obrót hurtowy mięsa oraz obrót artykułami farmaceutycznymi i drogeryjnymi zostanie uporządkowany. Przewiduje się rozbudowę chłodni, przechowalni, magazynów i elewatorów, dalszą budowę państwowych i spółdzielczych domów towarowych w dużych ośrodkach miejskich i sklepów wielobranżowych w ośrodkach mniejszych. Uruchomione mają być uspołecznione przedsiębiorstwa gastronomiczne w celu polepszenia obsługi oraz stworzenia warunków likwidacji nieekonomicznie pracujących stołówek. Dalej wytyczne przewidują pokaźny wzrost wartości obrotów handlu zagranicznego w porównaniu z 1948 r. przy czym w wywozie znacznie ma być powiększony udział artykułów pochodzenia rolniczego.

Specjalne postanowienia odnoszą się do planu produkcji przemysłu samorządowego, planu gospodarczego w zakresie dróg samorządowych oraz komunikacji samorządowej. W ramach zagadnień socjalnych i kulturalnych wytyczne przewidują dokończenie nauczycieli, likwidację

Zbigniew Ehrenberg

Dyr. Departamentu Przemysłu Miejscowego
Ministerstwa Przemysłu i Handlu

zmarł po ciężkich cierpieniach dnia 17. października 1948 r. przeżywszy lat 54.

W zmarłym traci przemysł swego nieodżałowanego rzecznika. Pogrzeb odbył się dnia 21. października 1948. w Warszawie na Powązkach.

Izba Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu

obwodów bezszkolnych, zwalczanie analfabetyzmu, rozwój średnich szkół ogólnokształcących, rozszerzenie bibliotek, szersze udostępnienie filmu i rozszerzenie akcji przeciwgruźliczej. Odrębne plany zajmą się rozwojem kultury fizycznej, akcją wczasów, rozbudową źłóbków fabrycznych i dzielnicowych. Nie zapomniano objąć postanowieniami wytycznych akcję przysposobienia niezatrudnionych kobiet do pracy produkcyjnej, podniesienia higieny i bezpieczeństwa pracy przez rozbudowę odpowiednich urządzeń i pogłębienie akcji informacyjno-propagandowej, dożywiania dzieci w szkołach, usprawnienia obsługi chorych itp. akcji socjalnych.

Wreszcie wytyczne na rok 1949 zawierają postanowienia odnoszące się do planu finansowego i inwestycji. W zakresie inwestycji dążyć się będzie przede wszystkim do szybkiego wykończenia obiektów rozpoczętych w 1948 r. lub latach poprzednich oraz do rozszerzenia udziału młodzieży zorganizowanej w organizacji „Służba Polsce” w pracach inwestycyjnych.

Oto w grubszych zarysach streszczenie wytycznych narodowego planu gospodarczego na rok następny. W oparciu o nie, opracowane są przez Centralny Urząd Planowania i poszczególne ministerstwa wytyczne szczegółowe i instrukcje dla sporządzania projektów planów odcinkowych przez podmioty gospodarujące; projekty tych planów szczegółowych kierowane są następnie z powrotem do centralnych ośrodków dyspozycyjnych, tj. do właściwych ministerstw i Centralnego Urzędu Planowania, który montuje projekt planu gospodarczego. Po przyjęciu go przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów, projekt wchodzi na obrady Sejmu, który uchwała ostateczną formę ustawy o narodowym planie gospodarczym na rok 1949.

Jak widzimy, zbudowanie planów gospodarczych przechodzi długą i żmudną drogę. Aby jednak kroczyć wskazanymi ścieżkami i złączyć się na właściwej drodze ku dalszemu rozwojowi kraju i polepszeniu bytu ludności pracującej, trzeba, by zamierzenia były głęboko przemyślane, podporządkowane według stopnia zależności i potrzeb, skoordynowane i tak wzajemnie scharmonizowane, aby bez tarć i nieprzewidzianych przeszkód współdziałały w osiągnięciu wytkniętych celów.

Praktyka i wykładnia prawa skarbowego

DZIERŻAWA GOSPODARSTWA A PODATEK GRUNTOWY

L. S. — Pytanie: Dekret o podatkach komunalnych z dnia 20 marca 1946 r. w art. 7 ust. 4 postanawia, że norma podstawowa wyraża ogół pożytków uzyskanych z eksploatacji gospodarstwa rolnego typu ziemniaczano-żytniego itd. W tym wypadku chodzi o gospodarstwa rolne wymienionego typu bez działów specjalnych, eksploatowane nie przez właściciela a tylko przez dzierżawcę. Ogół pożytków przedstawia umowna tenuta dzierżawna w wysokości ... kw żyta. Władza wymiarowa przyjęła za postawę wymiaru po myśli pkt. 1 cytowanego art. mnożąc ilość hektarów przez normę przeciętnej dochodowości. Uważam, że zastosowanie tej podstawy przez władzę wymiarową jest niesłuszne i niezgodne z intencją ustawodawcy. W myśl art. 13 § 2 prawa rzeczowego (Dekret z dnia 11. 10. 1946 r.) pożytkami cywilnymi są dochody, jakie rzecz przynosi na podstawie stosunku prawnego. Takim stosunkiem prawnym jest umowa dzierżawna pomiędzy mną a dzierżawcą. Odwołanie oparte na tych przesłankach nie zostało jeszcze rozpatrzone. Miejscowa władza wymiarowa stoi na stanowisku, że wydzierżawienie gruntu nie może stanowić podstawy do zastosowania czynszu dzierżawnego jako podstawy wymiaru. Nie mogę przecież płacić podatku od pożytków, których nie mam.

Pogląd wyrażony przez Czytelnika nie jest trafny, stanowisko zaś władzy wymiarowej uznać musi za uzasadnione a to z następujących względów: Podatek gruntowy jest podatkiem rzeczowym nie zaś osobistym, gdyż przedmiotem opodatkowania jest majątek (gospodarstwo rolne). Stosownie do postanowień art. 7 ust. 1 dekretu o podatkach komunalnych, podstawę opodatkowania stanowi *przychód szacunkowy* z gospodarstwa rolnego z roku poprzedzającego rok podatkowy wyrażony w kwintalach żyta.

Przychód szacunkowy z gospodarstwa rolnego nie jest przychodem rzeczywistym, lecz ustalonym przez ustawę; przychód ten ustala się w określonej ilości kwintali żyta bez względu na rodzaj użytkowania i sposób uprawy, tak jak gdyby przychodem z gospodarstwa było tylko żyto. Z powyższego wynika także, że ewentualne straty, wynikłe na skutek klęsk żywiołowych, nie podlegają potrąceniu z przychodu szacunkowego, natomiast straty te mogą być podstawą do przyznania ulg na podstawie art. 12 dekretu o podatkach komunalnych. Wynika to wyraźnie nie tylko z użycia przez postanowienia art. 7 ust. 1 dekretu określenia „szacunkowy”, lecz nadto pojęcia „normy przeciętnej dochodowości gruntów”. Ponadto norma podstawowa, o której wspomina Czytelnik, wyraża ogół pożytków uzyskanych z eksploatacji gospodarstwa rolnego, a więc w konkretnym przypadku dzierżawy pożytki z eksplo-

tacji uzyskuje bezpośrednio dzierżawca a nie właściciel gospodarstwa i miarą tych właśnie pożytków (które w rzeczy samej powinny być większe od pożytków z tytułu tenuty dzierżawnej) mierzy się podstawę opodatkowania.

Tak więc przytoczone w zapytaniu przesłanki: a) eksploatacji gospodarstwa przez dzierżawcę i b) pożytków z tytułu tenuty pobieranej przez właściciela (który jest podatnikiem), przeczą sobie w świetle cytowanego przez Czytelnika pojęcia normy podstawowej, a co za tym, wykluczają się wzajemnie.

Odniesienie się do postanowień art. 13 § 2 prawa rzeczowego nie jest zasadne, skoro prawo rzeczowe operuje z jednej strony pojęciem „dochodów” w znaczeniu ogólno-gospodarczym a poza tym pojęciem „pożytków cywilnych” w oderwaniu od specjalnego ustawodawstwa podatkowego. Głębszego uzasadnienia istoty zagadnienia można doszukać się w przesłankach na odcinku podmiotowości podatkowej w podatku gruntowym łącznie z podatkiem dochodowym a mianowicie: Postanowienia § 4 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego do art. 5 ust. 2 dekretu o podatkach komunalnych wyraźnie *wyklucza* jako podmiot podatku gruntowego (podatnika) osobę dzierżawcy. Z zestawienia przepisów art. 6, pkt. 8 dekretu o podatku dochodowym („Od podatku dochodowego wolne są osoby, podlegające podatkowi gruntowemu, jeżeli obok gospodarstwa rolnego bądź wcale nie mają innych źródeł przychodów, wymienionych w art. 8, bądź też jeżeli dochód roczny z tych źródeł nie przekracza kwoty dochodu zwolnionego od podatku”) z art. 5 dekretu o podatkach komunal. wynika, że osoby użytkujące gospodarstwo rolne nie jak właściciel, np. dzierżawcy, *nie korzystają* ze zwolnienia przewidzianego w art. 6, pkt. 8) dekretu o podatku dochodowym, ponieważ nie ciąży na nich obowiązek podatkowy w zakresie podatku gruntowego.

U osób tych nadwyżkę z gospodarstwa rolnego przyjmuje się w wysokości określonej w § 17 ust. 2 rozporządzenia do dekretu o podatku dochodowym, przy wymiarze zaś podatku dochodowego nie stosuje się potrącenia części podatku gruntowego przewidzianego w § 11 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego do dekretu o podatku dochodowym. Natomiast właściciel gospodarstwa rolnego, wydzierżawiający je, ponieważ zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego do dekretu o podatkach komunalnych nie przestaje być podatnikiem w podatku gruntowym, *korzysta ze zwolnienia od podatku dochodowego*, przewidzianego w art. 6 pkt. 8) dekretu o podatku dochodowym na warunkach w tym artykule określonych. W przypadku istnienia u niego obowiązku podatkowego w podatku dochodowym, nadwyżkę z gospodarstwa rolnego ustala się w wysokości określonej w § 17 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego do dekretu o podatku dochodowym.

Oszczędzanie społeczne ⁵⁾

stwo rolne, są podatnikami podatku gruntowego przypadającego z tego gospodarstwa, wymierzonego w stosunku rocznym, chociażby osoby te tylko przez krótki czas grunt ten posiadały.

W podatku od wynagrodzeń obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wypłacenia wynagrodzenia i jest niezależny od tego czy wynagrodzenie zostało wypłacone za okres bieżący, przeszły lub przyszły. Rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy, w którym powstał obowiązek podatkowy.

4. Kilka obowiązków oszczędzania.

Obowiązek społecznego oszczędzania, wynikający z tytułu uczestnictwa w jednym z funduszy, nie wyłącza obowiązku społecznego oszczędzania w innym funduszu.

Obowiązek społecznego oszczędzania wynikający z tytułu uczestnictwa w dwóch funduszach istnieje np. w przypadku, gdy pracownik prywatny prowadzi równocześnie przedsiębiorstwo. Na nim ciąży obowiązek społecznego oszczędzania z tytułu uczestnictwa w funduszu C jako osoby pobierającej wynagrodzenie podlegające podatkowi od wynagrodzeń oraz z funduszu A jako podatnika podatku dochodowego, o ile zarówno wynagrodzenie jak i dochód z przedsiębiorstwa **przekraczają oddzielnie** kwotę 240.000,— zł rocznie.

III.

SPÓŁECZNY FUNDUSZ OSZCZĘDNOŚCIOWY

1. Organizacja Funduszu

Środki finansowe z wykonania obowiązku społecznego oszczędzania gromadzone będą w Społecznym Funduszu Oszczędnościowym. S. F. O. dzieli się na:

1. fundusz A — prywatnego przemysłu, rzemiosła, handlu i usług,
2. „ B — rolnictwa,
3. „ C — pracy najemnej,
4. „ D — środków publicznych.

Zadaniem S. F. O. jest gromadzenie środków na finansowanie inwestycji oraz zasilanie indywidualne uczestników Funduszu w przypadkach, gdy przewidują to ustawa. Administrację oraz nadzór nad środkami finansowymi S. F. O. wykonuje Bank Gospodarstwa Krajowego.

Oszczędzanie społeczne ⁶⁾

2. Władze wymiarowe.

Ustalanie wysokości rocznych wkładów (składek) oszczędnościowych, przyjmowanie wpłat, wydawanie książeczek oszczędnościowych, dokonywanie czynności związanych z wycofaniem wkładów, oprocentowaniem oraz wypłatami z jakiegokolwiek tytułu w stosunku do uczestników funduszy A i C poruczono P. K. O. Jako **zbiornice** P. K. O. dla powyższych czynności ustanowiono urzędy skarbowe oraz urzędy rewizyjne.

Właściwą miejscowo zbiornicą P. K. O. dla uczestników funduszy A i C jest urząd skarbowy bądź rewizyjny właściwy dla uczestnika jako podatnika podatku dochodowego bądź właściwy dla uczestnika według jego miejsca zatrudnienia bądź też — dla uczestnika otrzymującego wynagrodzenie łączne — według jego miejsca zamieszkania w dniu 31 grudnia roku poprzedzającego płatność rocznego wkładu oszczędnościowego.

Ustalanie wysokości rocznych wkładów oszczędnościowych, zawiadamianie uczestników o ustalonych rocznych wkładach, wzywanie do zapłaty, przyjmowanie wpłat i odprowadzanie zebranych sum na S. F. O. — w stosunku do uczestników funduszu B — należy do właściwych władz podatkowych

IV.

WKŁADY I SKŁADKI OSZCZĘDNOŚCIOWE

Na Społeczny Fundusz Oszczędnościowy składają się **wkłady** oszczędnościowe uczestników Funduszu oraz koszty egzekucyjne oraz inne dochody, jeżeli według przepisów szczególnych winny być przelewane do S. F. O. Osoba obowiązana do wnoszenia rocznych wkładów oszczędnościowych jest **uczestnikiem Funduszu**.

Rocznym wkładem oszczędnościowym uczestników funduszu A i B jest kwota świadczenia, ustalona na każdy rok kalendarzowy dla poszczególnego uczestnika. Rocznym wkładem oszczędnościowym uczestników funduszu C jest kwota świadczenia wykonanego w danym roku, jeśli podstawę świadczenia oszczędnościowego stanowi wynagrodzenie; jeśli zaś podstawę tę stanowi wynagrodzenie łączne — kwota świadczenia ustalona za dany rok kalendarzowy.

Oszczędzanie społeczne 7)

Ogólna suma wniesiona przez poszczególnego uczestnika jest wkładem oszczędnościowym.

Wkłady oszczędnościowe nie mogą być przedmiotem zajęcia sądowego.

Kwota, którą uczestnik Funduszu obowiązany jest wnosić w wyznaczonych terminach na poczet rocznego wkładu oszczędnościowego, jest **składką** oszczędnościową.

1. Wkłady i składki uczestników funduszu A.

Uczestnicy funduszu A obowiązani są wpłacać w ciągu roku składki oszczędnościowe a po ustaleniu rocznego wkładu oszczędnościowego — różnicę między ustaloną kwotą rocznego wkładu a sumą wpłaconych w danym roku składek.

Wysokość stawki

Roczne wkłady oszczędnościowe uczestników Funduszu A ustala się przez zastowanie właściwej stawki oszczędnościowej od kwoty dochodu, podlegającego opodatkowaniu. Podstawę wymiaru składki oszczędnościowej dla uczestnika funduszu A stanowi dochód podlegający opodatkowaniu podatkiem dochodowym, a więc dochód zwolniony od podatku dochodowego nie podlega obowiązkowi społecznego oszczędzania. Wszelkie ustalenia podstaw wymiaru w zakresie wysokości dochodu, kosztów uzyskania przychodów, kosztów nie uznawanych za koszty uzyskania przychodów — np. inwestycje, kapitalne remonty, tworzenie funduszy rezerwowych itp., mają pełny wpływ na wysokość podstawy wkładu (składki) oszczędnościowej jako opartej na podlegającym opodatkowaniu dochodzie.

Stawki oszczędnościowe wynoszą:

Stopień	Przy dochodzie złotych		Stawka oszczędnościowa
	ponad	do	%
1	240.000	250.000	3,7
2	250.000	300.000	4,3
3	300.000	350.000	5
4	350.000	400.000	5,7
5	400.000	450.000	6,3

Oszczędzanie społeczne ⁸⁾

Stopień	Przy dochodzie złotych		Stawka oszczędnościowa %
	ponad	do	
6	450.000	500.000	7
7	500.000	600.000	7,7
8	600.000	700.000	8,3
9	700.000	800.000	9
10	800.000	900.000	9,7
11	900.000	1.000.000	10,3
12	1.000.000	1.200.000	11
13	1.200.000	1.400.000	11,7
14	1.400.000	1.600.000	12,3
15	1.600.000	1.800.000	13
16	1.800.000	2.400.000	13,7
17	2.400.000	3.000.000	14,3
18	3.000.000	3.600.000	15
19	3.600.000	4.200.000	15,7
20	4.200.000	6.000.000	16,8
21	6.000.000	—	18

Dla ustalenia stawki oszczędnościowej i obliczenia rocznego wkładu dochód zaokrągla się do pełnych setek złotych w dół, wkład zaś do pełnych dziesiątków złotych w dół. Roczny wkład oszczędnościowy należy ustalać w ten sposób, aby z dochodu wyższego stopnia po potrąceniu kwoty wkładu nie pozostało nigdy mniej niż pozostaje z najwyższego dochodu bezpośrednio niższego stopnia po potrąceniu wkładu na ten stopień przypadającego.

Z dochodu uczestnika S. F. O. po potrąceniu jego rocznego wkładu nie może nigdy pozostać mniej niż pozostałoby mu z najwyższego dochodu bezpośrednio niższego stopnia po potrąceniu wkładu, przypadającego na ten stopień.

Przykład:

I. Dochód uczestnika w kwocie zł 401.050 przyjęto w zaokrągleniu w kwocie	401.000
Od dochodu tego roczny wkład oszczęd. według stawki 6,3% wynosiłby	25.260
Po potrąceniu jednak tego wkładu od dochodu (401.000 — 25.260) pozostaje dochód	375.740

Oszczędzanie społeczne ⁹⁾

Od najwyższego dochodu poprzedniego stopnia, tj. od 400.000 przypadałaby kwota wkładu (5,7%) w kwocie	22.800
a ponieważ po potrąceniu tego wkładu od dochodu (400.000 — 22.800) pozostaje dochód w kwocie	377.200
przeto od dochodu 401.000 należy ustalić roczny wkład w wysokości różnicy między 401.000 a 377.200, tj. w kwocie	23.800
II. Dochód podatkowy uczestnika	240.800
Od dochodu tego roczny wkład oszczędn. według stawki 3,7%	8.900
Po potrąceniu jednak tego wkładu od dochodu pozostaje tylko	231.900
Ponieważ od dochodu nie przekraczającego 240.000 zł nie może być ustalony roczny wkład oszczędn. (wkład = 0), przeto od dochodu 240.800 zł należy wkład ustalić w wysokości różnicy między 240.800 a 240.00 zł, czyli w kwocie	800

stanowiącej nadwyżkę dochodu ponad kwotę zł 240.000, wolną od świadczenia oszczędnościowego. Chodzi tu o tzw. stawkę pośrednią (międzystawkę). Zasadą jest, aby stawka oszczędnościowa w tych przypadkach równała się kwocie stawki przypadającej od najwyższego dochodu bezpośrednio niższego stopnia stawki oszczędnościowej z dodaniem różnicy między osiągniętym dochodem a dochodem najwyższym bezpośrednio niższego stopnia. Zaokrąglenie dochodu do pełnych setek złotych w dół i tu obowiązuje.

Składki

Uczestnicy Funduszu A obowiązani są obliczać i wpłacać bez wezwania składki oszczędnościowe w wysokości $\frac{1}{3}$ należnych zaliczek miesięcznych na podatek dochodowy, o ile ich miesięczny dochód podlegający opodatkowaniu, obliczony w stosunku rocznym, nie przekracza 4.200.000 zł. Przy miesięcznym dochodzie, przekraczającym w stosunku rocznym zł 4.200.000, uczestnicy obowiązani są obliczać i wpłacać składki oszczędnościowe według stawek wyżej wymienionych przy stopniu 20 bądź 21 skali. Przy wpłacie składki należy złożyć odpis de-

Oszczędzanie społeczne¹⁰⁾

klaracji na zaliczkę miesięczną na podatek dochodowy. Różnica między ustaloną kwotą rocznego wkładu a sumą wpłaconych w danym roku składek płatna jest w ciągu miesiąca od dnia doręczenia zawiadomienia o wysokości rocznego wkładu oszczędnościowego. Nie ma obowiązku dopłaty różnicy między składkami miesięcznymi a sumą wynikającą z obliczenia na podstawie zeznania rocznego o dochodzie w przeciwieństwie do odnośnych przepisów o podatku dochodowym.

Nie ma również obowiązku wpłaty na fundusz oszczędnościowy w tych przypadkach, gdy podatnik podatku dochodowego, mimo ciążącego na nim obowiązku złożenia zeznania o dochodzie, zeznania tego nie złożył i był obowiązany do uiszczenia na poczet podatku dochodowego w terminie złożenia zeznania wpłaty równającej się podatkowi dochodowemu, wymierzonemu za poprzedni rok podatkowy po potrąceniu należnych zaliczek. Różnicę należy wpłacać dopiero po utrzymaniu zawiadomienia o wysokości rocznego wkładu oszczędnościowego.

Obliczenie składek przy dochodach nieperiodycznych:

Przykład: (Bibl. Pr. P.):

A. X osiągnął w miesiącu styczniu 1948 r. nieperiodyczne dochody w kwocie 200.000 zł. Aczkolwiek istnieje obowiązek uiszczenia zaliczki na podatek dochodowy za miesiąc styczeń 1948 r., jednakże nie ma obowiązku wpłacenia składki oszczędnościowej za ten okres, ponieważ nie przekroczone minimum 240.000.

B. W miesiącu maju 1948 r. X osiągnął nieperiodyczne dochody w wysokości 75.000 zł, a zatem dochód nieperiodyczny za czas od 1 stycznia do 31 maja 1948 r. wyniósł 275.000 zł. Podatek dochodowy według skali z art. 18 dekretu o pod. doch. wyniósł 13%, tj. 35.750 zł. Składka oszczędnościowa wynosi $\frac{1}{3}$ część zaliczki na podatek dochodowy od początku roku, tj. od 35.750 zł = 11.918 zł, zaokrąglone na 11.910 zł.

C. W miesiącu listopadzie 1948 r. X osiągnął nieperiodyczne dochody w wysokości 50.000 zł, a zatem dochód nieperiodyczny za czas od 1 stycznia do 30 listopada 1948 r. wyniósł 325.000 zł. Podatek dochodowy wg. skali z art. 18 dekretu o pod. doch. wyniósł 15%, tj. 48.750 zł. Składka oszczędn. wynosi $\frac{1}{3}$ część podatku, tj. 16.250

Oszczędzanie społeczne ¹¹⁾

zł, a po odliczeniu poprzednio należnych składek od początku roku w wysokości 11.910 zł pozostaje tytułem składki za miesiąc listopad 1948 r. zł 4.340.

Ustalenie rocznych wkładów

Banki instytucje bądź upoważnione placówki ustalają roczne wkłady oszczędnościowe uczestników Funduszu A oraz składki oszczędn. tych uczestników w przypadkach częściowego lub całkowitego niewykonania obowiązku. Wszelkie decyzje ustalające i zmieniające rozmiar zobowiązań podatkowych w podatku dochodowym powodują odpowiednie ustalenia bądź zmiany w ustaleniach rocznych wkładów (składek) oszczędnościowych.

Decyzje ustalające bądź zmieniające rozmiar zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym powodują **automatycznie** odpowiednie ustalenia bądź zmiany w ustaleniach rocznych wkładów (składek) oszczędnościowych uczestników Funduszu. A w tym tylko zakresie, w jakim rozmiar zobowiązania podatkowego a więc i wielkość świadczenia oszczędnościowego **zależy od dochodu** a nie od wysokości obliczonego podatku dochodowego. Np. decyzje ustalające bądź zmieniające rozmiar zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym z uwzględnieniem podwyżki rodzinnej nie mają wpływu na ustalenie rocznych wkładów (składek) oszczędnościowych w tym zakresie, w jakim kwota zobowiązania podatkowego zależy od zastosowania bądź uchylenia podwyżki. Przykład:

Urząd skarbowy ustalił dochód miesięczny uczestnika za miesiąc lipiec w kwocie zł 200.000. Dochód ten obliczony w stosunku rocznym wynosi 2.400.000 zł, odpowiadająca temu stopa podatku dochodowego — 41%, wobec czego zaliczka na podatek dochodowy (41% od 200.000 zł) wyniosłaby 82.000 zł. Po zastosowaniu jednak 10% podwyżki przewidzianej w art. 22 dekretu o podatku dochodowym urząd skarbowy ustalił zaliczkę miesięczną na podatek dochodowy (82.000 plus 8.200) w kwocie 90.200 zł. Składka oszczędnościowa uczestnika za miesiąc lipiec wynosi $\frac{1}{3}$ zaliczki na podatek dochodowy, jaka przypadłaby do zapłaty bez zastosowania 10% podwyżki, tj. jedną trzecią część 82.000 zł, czyli w zaokrągleniu 27.330 zł.

Oszczędzanie społeczne ¹²⁾

Odliczenia. Od kwoty rocznego wkładu odlicza się wniesione w danym roku kalendarzowym: 1. składki z tytułu specjalnych umów ubezpieczenia na życie. Zasady tych specjalnych umów ustali minister skarbu w porozumieniu z ministrem pracy i opieki społecznej w drodze rozporządzenia, przy czym zasady te mogą odbiegać od obowiązujących przepisów o umowie o ubezpieczenia;

2. sumy na spłatę pożyczek inwestycyjnych;

3. wkłady w instytucjach kredytowych z co najmniej 6-miesięcznym wypowiedzeniem, jeżeli wypowiedzeniu podlega rocznie nie więcej niż 10% wkładu, przy czym zmiana przez instytucje kredytowe warunków wypowiedzenia, która by naruszała niniejsze zasady, może nastąpić jedynie za zgodą Banku Gospodarstwa Krajowego. Uczestnik, pragnący skorzystać z odliczenia z tytułu spłaty pożyczki inwestycyjnej, winien przedstawić zaświadczenie B. G. K. lub instytucji kredytowej, upoważnionej do udzielania kredytu inwestycyjnego, o dacie i wysokości wpłaty oraz stwierdzenie, że wpłata dokonana została na spłatę pożyczki, udzielonej zgodnie z Państwowym Planem Inwestycyjnym.

Składki i wkłady oszczędnościowe nie są kosztami uzyskania przychodów w rozumieniu art. 10 dekretu o podatku dochodowym.

2. Wkłady i składki uczestników Funduszu B

Uczestnicy Funduszu B spełniają swój obowiązek społecznego oszczędzania przez uiszczenie rocznego wkładu. **Ustalanie rocznych wkładów:** Roczne wkłady uczestników Funduszu B ustalają właściwe władze podatkowe. **Odliczenia:** Odliczenia są takie same jak uczestników Funduszu A z tym, że mogą być dokonywane nadto odliczenia z tytułu wpłat na Fundusz Ziemi. Uczestnik pragnący skorzystać z odliczenia z tytułu wpłaty na Państwowy Fundusz Ziemi, winien przedstawić zaświadczenie powiatowej władzy administracji ogólnej lub Państwowego Banku Rolnego o dacie i wysokości dokonanej wpłaty na Państwowy Fundusz Ziemi. Jeśli termin płatności raty na Państwowy Fundusz Ziemi przypada po terminie płatności wkładu na S. F. O., uczestnik ma prawo żądać zwrotu wpłaconej sumy bądź jej części odpowiadającej racie

Z zestawienia tych postanowień wynika, że sytuacja właściciela byłaby mniej korzystna, gdyby podatek gruntowy opłacał nie on a dzierżawca, a ponadto obciążenie właściciela w formie podstawy opodatkowania w podatku gruntowym

wyższej od rzeczywistej tenuty dzierżawnej zostaje z nadwyżką dla niego zniwelowane na od-cinku podatku dochodowego.

Z. M.

Kronika skarbowa

Wolny obszar celny w Gdyni

Zarządzeniem Ministerstwa Skarbu z dnia 1 lipca 1948 r. wznowiona została z dniem 1 sierpnia 1948 r. działalność wolnego obszaru celnego w Gdyni, ustanowionego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 października 1934 r.

Podatek od spożycia — wzorowy statut

Celem ujednoczenia zasad wymiaru i poboru podatku od spożycia w zakładach gastronomicznych ustalono jednolity statut z tym, że obowiązujące dotychczas w poszczególnych związkach samorządowych statuty powyższego podatku powinny być dostosowane do poniższego statutu wzorcowego.

§ 1. 1. Podatkowi podlegają prywatno-prawne zawodowe i odpłatne świadczenia, polegające na sprzedaży do spożycia w lokalach zakładów gastronomicznych potraw i napojów, nie wyłączając artykułów, objętych monopolami państwowymi.

2. Przez „zakłady gastronomiczne” rozumie się wszelkie przedsiębiorstwa przemysłu gastronomicznego, jak restauracje, bary, bufety, pasztecarnie, cukiernie, winiarnie, piwiarnie, pokoje do śniadań, pokoje gościnne, stołówki, jadłodajnie, w szczególności zaś przedsiębiorstwa, wymagające uzyskania koncesji na ich prowadzenie na podstawie przepisów dekretu z dnia 30 listopada 1945 r. o koncesjonowaniu przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego.

§ 2. *Wolne* są od podatku świadczenia, wymienione w § 1 ust. 1., zwolnione od podatku obrotowego.

§ 5. *Podstawę opodatkowania* stanowi obrót osiągnięty z tytułu świadczeń wymienionych w § 1 ust. 1 a *ustalony przez władze skarbowe* dla celów wymiaru podatku obrotowego, pobieranego na podstawie każdorazowo obowiązujących w tym względzie przepisów. Wszelkie decyzje, ustalające lub zmieniające rozmiar zobowiązania podatkowego w podatku obrotowym, powodują odpowiednio ustalenia bądź zmiany w ustaleniach rozmiaru obowiązku podatkowego w podatku pobieranym na podstawie statutu. Zakłady gastronomiczne nie mogą doliczać podatku, do opłaty (rachunku) pobieranej za świadczenia, lecz obowiązane są podatek ten wkalkulować w odpłatę (cenę) za te świadczenia.

§ 6. Podatek wynosi 10% podstawy opodatkowania.

§ 7. Podatnicy podatku od spożycia w zakładach gastronomicznych obowiązani są do wpłacania w ciągu roku podatkowego zaliczek miesięcznych na podatek. Za podstawę do ustalenia wysokości zaliczki służy obrót, osiągnięty w

miesiącu ubiegłym. Podatnicy obowiązani są obliczać obrót za każdy miesiąc i wpłacać zaliczki miesięczne bez wezwania władzy podatkowej w terminie do dnia 15 następnego miesiąca, składając równocześnie właściwej władzy podatkowej deklarację według ustalonego wzoru.

Różnica pomiędzy ustaloną przez władzę wymiarową za rok podatkowy kwotą podatku a kwotą należnych zaliczek płatna jest w ciągu miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

§ 8. Podatek pobierany na podstawie tego statutu jest podatkiem rzeczowym w rozumieniu art. 5 dekretu o zobowiązaniach podatkowych.

Uproszczone postępowanie przetargowe

W celu usprawnienia czynności organów zleceńdawczych inwestorów państwowych i publicznych i przyspieszenia procedury przetargowej robót budowlanych w ramach realizacji Państwowego Planu Inwestycyjnego — 1948, Podkomitet Inwestycyjny Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów uchwałą z dnia 8 lipca 1948 r. ustalił co następuje:

1. Roboty, których kosztorysy urzędowe nie przekraczają 1.000.000,— zł winny być oddawane bezprzetargowo na podstawie kosztorysu urzędowego i zebranych ofert.

2. Na roboty, których kosztorys urzędowy nie przekracza 5.000.000,— zł należy rozpisywać przetargi ograniczone, zapraszając do nich co najmniej pięć firm a w tej liczbie jedno przedsiębiorstwo państwowe i Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane lub dwa przedsiębiorstwa państwowe.

3. Czas potrzebny na wycenienie kosztorysów przez oferentów, licząc od daty ogłoszenia przetargu do daty otwarcia ofert, skraca się do 10 dni.

4. Ogłoszenie przetargu nieograniczonego na roboty, których kosztorys urzędowy wynosi od 5.000.000,— zł do 20.000.000,— zł podawać w jednym z dzienników ogólnych najbardziej poczytnych w danej miejscowości.

5. Ogłoszenia przetargu nieograniczonego na roboty, których kosztorys urzędowy przewyższa 20.000.000,— zł podawać ponadto w Monitorze Polskim.

6. Zarządzenie powyższe obowiązuje na okres do dnia 31 grudnia 1948 r. Minister Odbudowy upoważniony jest do przedłużenia w drodze zarządzeń powyższego terminu.

Stawki podatku obrotowego dla spółdzielni

W związku z nasuwającymi się wątpliwościami przy stosowaniu przepisu art. 17 ust. 1 pkt. 4) lit. a) dekretu o podatku obrotowym, wyjaśniono, co następuje: przepis ten ma na względzie spółdzielnię jako całość (jako przedsiębiorstwo).

nie zaś poszczególne zakłady, wytwórcze spółdzielni. Ulgową więc stawkę podatku obrotowego, wynikającą z cytowanego przepisu, stosować należy do obrotów spółdzielni należących do związków spółdzielni należących do związków rewizyjnych a zatrudniających przy produkcji do 50 robotników i udziałowców łącznie, przy czym istotną w danym przypadku jest ogólna liczba robotników i udziałowców zatrudnionych przy produkcji przez spółdzielnie (jako przedsiębiorstwo), nie zaś liczba osób zatrudnionych przy produkcji w poszczególnych zakładach przemysłowych lub rzemieślniczych.

Do liczby zatrudnionych robotników i udziałowców (50 osób) zalicza się również inżynierów, techników, praktykantów, (uczniów przemysłowych) itp. osoby, których zatrudnienie związane jest bezpośrednio z produkcją, natomiast nie zalicza się do tej liczby pracowników i udziałowców zatrudnionych w biurze, ekspedycji lub magazynie a więc nie związanych z produkcją.

Podatek od wynagrodzeń — zaopatrzenie kartkowe i koszty żywienia

I.

Ekwiwalent za utratę kart

Wynagrodzenia otrzymywane przez pewne grupy pracowników tytułem ekwiwalentu pieniężnego za utracone prawo do otrzymywania kart zaopatrzenia stanowią wynagrodzenie w rozumieniu art. 2 dekretu o podatku od wynagrodzeń podlegające opodatkowaniu na zasadach ogólnych. W związku z podniesionymi wątpliwościami Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że również ekwiwalenty pieniężne otrzymywane przez pewne grupy pracowników z tytułu wyłączenia z zaopatrzenia kartkowego niektórych artykułów (cukier, kartofle, kasza, węgiel) podlegają podatkowi od wynagrodzeń jako wynagrodzenie w rozumieniu art. 2 dekretu o podatku od wynagrodzeń.

Wspomniane wynagrodzenia nie korzystają ze zwolnienia od podatku od wynagrodzeń w myśl § 1 ust. 1 zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 26 października 1946 r. (Monitor Polski Nr 120, poz. 220).

II.

Wartość żywienia w stołówkach

Wobec dalszych wątpliwości i niejednołitego stosowania i interpretowania wartości pieniężnej żywienia w stołówkach dla celów ustalenia wartości świadczeń w naturze w podatku od wynagrodzeń, Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że jako wartość pieniężną żywienia w stołówkach należy przyjmować koszty poniesione na ten cel przez pracodawcę, jednak w sumie nie wyższej niż 60 zł za całodienne żywienie. Do kosztów tych należy zaliczać tylko wartość nabywanych przez pracodawcę artykułów spożywczych a nie inne koszty pracodawcy, jak wynagrodzenie personelu stołówek, koszty opału i oświetlenia, wynajęcia lokalu stołówek itd. Wartość kosztów żywienia wynosi w przeważnej części przedsiębiorstw podległych centralnym zarządom 600 zł miesięcznie, tj. 20 zł dziennie,

Umarzanie kosztów egzekucyjnych przy braku obowiązku podatkowego

Według wykładni postanowień dekretu o egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych umorzeniu ulegają zaległe koszty egzekucyjne, obliczone w związku z egzekucją zobowiązania podatkowego, które na skutek wniesionego środka prawnego zostało w całości odpisane z braku obowiązku podatkowego. W związku z tym Ministerstwo Skarbu zarządziło, aby w tych przypadkach władze skarbowe przeprowadzające egzekucję załatwiały sprawę umorzeń kosztów egzekucyjnych *we własnym zakresie działania* bez względu na wysokość kwoty podlegającej umorzeniu.

Podatek od wynagrodzeń od pracowników samorządowych

W związku z wątpliwościami, jakie wyłoniły się przy interpretacji art. 6 dekretu z dnia 19 listopada 1946 r. o dostosowaniu uposażeń pracowników związków samorządu terytorialnego do uposażeń pracowników państwowych, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 27 sierpnia 1948 r. wyjaśniło co następuje:

Z treści powołanego art. 6 dekretu wynika, że zwolnieniu od podatku od wynagrodzeń podlegają: a) uposażenia członków organów wykonawczych i pracowników związków samorządu terytorialnego, którzy podlegają przepisom rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 30 grudnia 1924 r. o dostosowaniu uposażenia członków zarządu i pracowników związków komunalnych do uposażenia funkcjonariuszów państwowych, b) uposażenia płatnych członków zarządów i pracowników związków międzykomunalnych, o ile działalność danego związku nie polega na prowadzeniu przedsiębiorstwa.

W myśl art. 2 dekretu uposażenia wyżej wymienionych osób winny być ustalone podług przepisów o uposażeniu pracowników państwowych, podlegających ustawie o państwowej służbie cywilnej, bądź też zatrudnionych w działach służby państwowej, analogicznych do służby w związkach samorządu terytorialnego.

Paragraf 3 powołanego wyżej rozporządzenia (ad a) wskazuje, które kategorie pracowników samorządowych nie korzystają z dostosowania uposażeń do wynagrodzeń funkcjonariuszów państwowych i co za tym idzie, którzy pracownicy samorządowi obowiązani są do opłacania podatku od wynagrodzeń. Obowiązkowi temu podlegają mianowicie osoby zatrudnione w przedsiębiorstwach komunalnych oraz pracownicy czasowi, przyjęci przez związek komunalny na służbę pomocniczą niestałą z wynagrodzeniem *pozaetatowym*, wyznaczonym przez zarząd związku. Okólnik Ministerstwa Administracji Publicznej z dnia 7 lutego 1947 r. L. dz. III. SO 749/47 o wprowadzeniu w życie dekretu z dnia 19. XI. 1946 r. o uposażeniu w samorządzie podaje w tej materii bliższe wyjaśnienie, wskazuje mianowicie, że przepisy nowego dekretu uposażeniowego nie dotyczą pracowników przyjętych na czas wykonania określonej pracy albo na czas określony umową.

jak również pracowników płatnych dniówkowo lub tygodniowo bądź to zatrudnionych jedynie w okresie prac sezonowych, opłacanych z kredytów rzeczowych, a więc pracowników, zajmujących posady, które *nie mogą być objęte statutem etatu stanowisk służbowych*, przewidzianych w § 20 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 30 grudnia 1924 r. Wynagrodzenia zatem tych osób ze zwolnienia od podatku od wynagrodzeń nie korzystają.

Do wyżej wymienionej grupy osób nie należy jednak zaliczać pracowników kontraktowych przyjętych przez związki komunalne na zasadzie umowy prywatno-prawnej do odwołania lub za wypowiedzeniem, którzy w myśl § 3, ust. 1 lit. d w związku z § 1 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 30 grudnia 1924 r. są pracownikami komunalnymi, korzystającymi z dostosowania wynagrodzeń do uposażenia funkcjonariuszów państwowych. Wynagrodzenia tych ostatnich osób korzystają zatem ze zwolnienia od podatku od wynagrodzeń.

Paragraf 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1932 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu o sporządzaniu i ustalaniu budżetów związków komunalnych wyjaśnia, że za przedsiębiorstwa komunalne uważać należy:

1. przedsiębiorstwa o charakterze zakładów użyteczności publicznej,
2. przedsiębiorstwa o charakterze przemysłowo-handlowym oraz
3. gospodarstwa rolne, leśne i rybne, stanowiące samodzielne jednostki gospodarcze. Wynagrodzenia tej grupy pracowników oparte są w zasadzie na umowach zbiorowych pracy, podlegają zatem podatkowi od wynagrodzeń.

W przedsiębiorstwach komunalnych mogą być również zatrudnione osoby objęte statutem etatu stanowisk, których wynagrodzenia dostosowane są do uposażenia funkcjonariuszów państwowych. W tych przypadkach wynagrodzenia tych osób wolne będą od podatku od wynagrodzeń. Z powołanego już okólnika Ministerstwa Administracji Publicznej z dnia 7. II. 1947 r. wynika, że przedsiębiorstw komunalnych nie należy utożsamiać z urządzeniami i zakładami dobra publicznego. Do kategorii tych urządzeń i zakładów należą m. in. służba drogowa, ośrodki zdrowia, zakłady naukowe (na etacie związków komunalnych), zakłady lecznicze, opiekuńcze, wychowawcze itp. Wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w tych urządzeniach i zakładach, o ile dostosowane są do uposażeń funkcjonariuszów państwowych, wolne są od podatku od wynagrodzeń.

Wyjaśnienia w sprawach socjalnych

Urlopy — Środa — Pytanie: Kilku pracowników umysłowych naszej firmy, zatrudnionych u nas przeszło 10 i 20 lat rości sobie pretensje do 6-tygodniowego urlopu twierdząc, że przed wojną każdy pracownik umysłowy po upływie 10 lat nieprzerwanej pracy w jednym zakładzie miał prawo do korzystania z 6-cio tygodniowego urlopu wypoczynkowego i urlop taki otrzymywał. Prosimy o rozstrzygnięcie, czy pretensje naszych pracowników są słuszne czy też pozbawione jakichkolwiek podstaw.

Pretensje pracowników są niesłuszne. Obowiązująca ustawa o urloпах dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu z dn. 16 maja 1922 r. (Dz. U. 735/1933) w art. 2 mówi: „Wszystkim pracownikom, pracującym umysłowo, zatrudnionym w handlu, przemyśle i biurowości, po półrocznej nieprzerwanej pracy przysługuje urlop dwutygodniowy, po rocznej zaś — jednomiesięczny urlop płatny nieprzerwany”. Ustawa zatem nie przewiduje żadnych szczególnych uprawnień urlopowych dla pracowników umysłowych zatrudnionych ponad 10 lat. Oczywiście ustawa nie wyklucza możliwości, że układ zbiorowy pracy wzgl. umowa indywidualna o pracę może być korzystniejsza i przewidywać w pewnych warunkach określonych uprawnienie do dłuższego urlopu.

Dodajemy, że urzędnicy państwowi, których stosunek pracy opiera się na akcie nominacyjnym w myśl ustawy z dnia 17. 2. 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. 164/1922) korzystają na zasadzie art. 36, po 10 latach służby z urlopu 5-

tygodniowego, po 20 latach służby — z urlopu 6-tygodniowego. Sądzimy, że ten przepis wprowadził pewne nieporozumienie.

„*Gorliwy czytelnik*” — *Gniezno*. Pytanie: 15 października przestałem pracować (jestem pracownikiem umysłowym). W dniu 18 października zachorowałem. Czy nie mam już prawa korzystać z pomocy Ubezpieczalni Społecznej?

Sytuację, w której Pan się znajduje przewiduje ustawa z dn. 28. 3. 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. 396/1933) w art. 117.

Ustawa mówi, że obowiązek przyznawania świadczeń ze strony ubezpieczalni społecznej *ustaje zasadniczo z dniem ustania obowiązku ubezpieczenia lub z dniem ustania kontynuowania ubezpieczenia*.

Ustawa przewiduje jednak następujące wyjątki:

1. Jeżeli osoba, która przed ustaniem stosunku pracy, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia, była obowiązkowo ubezpieczona co najmniej przez 10 ostatnich tygodni względnie w ciągu ostatnich 12 miesięcy była ubezpieczona przez 30 tygodni, *zachoruje w ciągu trzech tygodni* od dnia ustania obowiązku ubezpieczenia, wówczas Ubezpieczalnia Społeczna obowiązana jest udzielić jej tylko: opieki lekarskiej, lekarstw i środków opatrunkowych oraz środków leczniczych i pomocniczych i to przez czas nie dłuższy niż 13 tygodni.

2. Ustawa jest bardziej liberalna, gdy zachodzi wypadek jednej z chorób wymienionych w rozporządzeniu Ministra Opieki Społecznej z dnia

28. 12. 1933 r. (Dz. U. 813/1933). Jeżeli wypadek choroby zajdzie w ciągu 4 tygodni od dnia ustania obowiązku ubezpieczenia (obojętnie jak długo dotąd był ubezpieczony) wówczas ubezpieczalnia społeczna ma obowiązek udzielić tej osobie wszystkich świadczeń ustawowo przewidzianych a więc zarówno pomocy leczniczej jak i zasiłków w normalnym ustawowym okresie 26 tygodni.

Choroby uprawniające do świadczeń ubezpieczalni, wymienionych w punkcie drugim są:

blonnica, cholera, czerwonka, dur brzuszny, dury rzekome, dur plamisty, dur powrotny, dżuma, kiła, krztusiec, nosaczna, odra, ospa, płonica

rzeżączka, tężec, węglik, włośnica, wodowstręt (wściekliczna), zapalenie opon mózgowych, zapalenie ślinianek przyusznych (świnka), zimnica.

Reasumując powyższe stwierdzamy, że ma Pan prawo korzystać z pomocy ubezpieczalni społecznej. Zakres zaś uprawnień Pana zależny jest od rodzaju choroby — jeśli zachorował Pan na jedną z chorób wymienionych w punkcie 2) wówczas korzysta Pan ze wszystkich świadczeń ubezpieczalni społecznej i przez okres czasu nie dłuższy niż 26 tygodni, natomiast w przypadku innej choroby korzysta Pan tylko w okresie nie dłuższym niż 13 tygodni z opieki lekarskiej i środków leczniczych.

Objaśnienia do jednorazowej wpłaty na rzecz Społecznego Funduszu Oszczędnościowego

W związku z nasuwającymi się wątpliwościami przy stosowaniu przepisów dekretu z dnia 29 września 1948 r. o jednorazowej wpłacie na rzecz funduszu A Społecznego Funduszu Oszczędnościowego (Dz. U. R. P. 48, poz. 358). Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, co następuje:

Do art. 2 dekretu.

1. Uczestnikiem funduszu A S. F. O. jest każda osoba fizyczna, osoba prawna, oraz spadek nieobjęty, na której w myśl przepisów ustawy z dnia 30 stycznia 1948 r. o obowiązku społecznego oszczędzania (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 74) ciąży obowiązek wniesienia chociażby jednej składki oszczędnościowej; osoby te nie przestają być uczestnikami S. F. O., jeżeli w okresie marzec—wrzesień 1948 r. nie miały obowiązku wpłacania składek, lecz miały ten obowiązek chociażby w jednym z miesięcy poprzednich.

2. Uczestnicy funduszu A. S. F. O., którzy nie przez cały okres marzec—wrzesień 1948 r. wykonywali podlegające podatkowi obrotowemu świadczenia, obowiązani są do uiszczenia jednorazowej wpłaty na rzecz funduszu A. S. F. O. za okres, w którym wymienione świadczenia wykonywali.

3. W myśl przepisu art. 2 pkt. 1) ustawy o obowiązku społecznego oszczędzania (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 74) obowiązek społecznego oszczędzania ciąży m. in. na osobach fizycznych i prawnych, osiągających przychody ze źródeł wymienionych w art. 8 ust. 2 dekretu o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 99 z 1947 r.). Podstawą do obliczania wkładu oszczędnościowego uczestników funduszu A. są w myśl art. 25 powołanej ustawy kwoty dochodu w rozumieniu dekretu o podatku dochodowym. Spółki jawne i komandytowe jako takie, nie są uczestnikami funduszu A, są nim natomiast spółnicy tch spółek osiągający podlegający podatkowi dochodowemu dochód m. in., i z tytułu ich udziału w wymienionych spółkach.

Wobec tego, że spółnicy spółek jawnych i komandytowych są podatnikami podatku obrotowego poprzez spółki, w których uczestniczą, wysokość jednorazowej wpłaty dla poszczególnych spółników spółek jawnych i komandytowych oblicza się na podstawie obrotów osiągniętych przez te spółki za miesiące marzec—wrzesień 1948 r. przy zastosowaniu właściwej stawki z art. 6 dekretu i w stosunku proporcjonalnym do wysokości udziału w spółce. Jeżeli wysokość udziału nie jest znana — przyjmuje się, że udziały są równe.

Do art. 4 pkt. 2 dekretu.

1. Za artykuły spożywcze w rozumieniu art. 4 pkt. 2 dekretu uważa się zboże i jego przetwory, oraz inne wszelkiego rodzaju artykuły jadalne. W szczególności pod pojęcia artykułów spożywczych podpadają:

1. Przetwory zbożowe.
2. Warzywa strączkowe.
3. Jarzyny, warzywa, grzyby.
4. Żywiec, mięso i przetwory mięsne.
5. Tłuszcze jadalne.
6. Ryby i przetwory rybne.

7. Ziemiaki i przetwory ziemniaczane.
8. Owoce i przetwory owocowe.
9. Przyprawy.
10. Korzenie.
11. Używki.
12. Cukierki, czekolady, herbatniki, pierniki, biszkopty, wafle itp.
13. Miód naturalny i sztuczny.
14. Wina, soki, moszcze itp.
15. Sery szlachetne.
16. Drożdże.

2. Za przedsiębiorstwa prowadzące w imieniu i na rachunek własny sprzedaż wyłącznie artykułów spożywczych uważa się przedsiębiorstwa handlowe, które od obrotów ze sprzedaży wymienionych artykułów opłacają podatek obrotowy wg. stawki podatku, przewidzianej art. 17, ust. 1, pkt. 3 dekretu o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 3, poz. 23 i 1948 r. Nr 12, poz. 94).

Za przedsiębiorstwa takie należy m. in. uważać również przedsiębiorstwa rozlewni piw i octu oraz zakłady handlowe przedsiębiorstw przemysłowych i zakładów rzemieślniczych, w których dokonywana jest sprzedaż artykułów spożywczych obcej produkcji, w zakresie tego rodzaju sprzedaży artykułów — oraz przedsiębiorstwa gastronomiczne, dokonujące sprzedaży artykułów spożywczych obcej produkcji do spożycia poza obrębem zakładu gastronomicznego, w zakresie tego rodzaju sprzedaży, np. sprzedaż wódek.

Do art. 5 dekretu.

Podstawę obliczenia jednorazowej wpłaty na rzecz Funduszu A S. O. F. stanowi obrót, podlegający w myśl przepisu dekretu o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 3, poz. 23 i z 1948 r. Nr 12, poz. 94) opodatkowaniu podatkiem obrotowym. Obroty wolne od podatku obrotowego na podstawie art. 3 dekretu o podatku obrotowym, oraz zwolnione od tego podatku w trybie art. 22 wspomnianego dekretu należy zatem wyłączać z podstaw obliczenia jednorazowej wpłaty.

Do art. 6 dekretu.

1. Obroty zakładów rzemieślniczych, które nie są wolne od jednorazowej wpłaty na rzecz Funduszu A S. O. F. na zasadzie art. 4, pkt. 3 dekretu podlegają przy obliczeniu jednorazowej wpłaty stawce przewidzianej w art. 6, pkt. 1.

2. W myśl przepisu § 95, pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Skarbu w sprawie wykonania dekretu o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 15, poz. 58) podstawę opodatkowania podatkiem obrotowym przy sprzedaży po cenach ustalonych: 1. artykułów Polskiego Monopoli Tytoniowego, 2. artykułów jadalnych Państwowego Monopoli Spirytusowego, 3. soli niejadalnej, wprowadzonej do obrotu przez Polski Monopol Solny, 4. losów loterii urządzonej przez Polski Monopol Loteryjny, 5. zapalek wprowadzonych do

obrotu przez Państwowy Monopol Zapalczany — stanowi całkowitą sumą prowizji (rabatu, różnicy ceny itp.) udzielonej przy sprzedaży tych artykułów przez monopole. Stąd też przyjęć należy, że podstawę obliczenia jednorazowej wpłaty stanowi przy sprzedaży wymienionych artykułów obrót prowizyjny.

Jednorazową wpłatę należy obliczyć od obrotu prowizyjnego wg. stawki przewidzianej w art. 6, pkt. 5) dekretu.

3. Wszelkiego rodzaju młyny i wiatraki od obrotu ze sprzedaży w imieniu i na rachunek własny, ze sprzedaży wszelkiego rodzaju produktów przemiałowych opłacają jednorazową wpłatę według stawki przewidzianej w art. 6, pkt. 2, od obrotów zaś osiągniętych z wynagrodzeń za przemiał obcego zboża — według stawki, przewidzianej w art. 6, pkt. 3.

4. Zakłady rzemieślnicze opłacają jednorazową wpłatę według stawki przewidzianej w art. 6, pkt. 1, od obrotów ze sprzedaży własnych wyrobów zarówno dokonanej w zakładzie rzemieślniczym, jak i w oddzielnym własnym zakładzie handlowym, położonym poza obrębem zakładu rzemieślniczego.

Ministerstwo Skarbu przypomina, że jednorazowa wpłata na rzecz funduszu A. S. O. F. płatna jest w myśl przepisu art. 7 dekretu bez wezwania w terminie do dnia 31 października 1948 r.

W wyjątkowych przypadkach zasługujących na uwzględnienie Ministerstwo Skarbu upoważnia do zezwalania na indywidualne podania należycie uzasadnione na ratalną spłatę jednorazowej wpłaty: Izby Skarbowe w okresie najwyżej 3 miesięcy, Urzędy Skarbowe (Rewizyjne) — w okresie najwyżej 2 miesiące.

W terminie do dnia 10 listopada 1948 r. Izby Skarbowe nadeślą sprawozdanie obejmujące:

1. Kwoty przypisów jednorazowej wpłaty.
2. Kwoty wpłat z tytułu jednorazowej wpłaty do dnia 5. 11. br. włącznie, dokonanych zarówno w kasach urzędów skarbowych, jak za pośrednictwem instytucji finansowych.
3. Stan zaległości w jednorazowej wpłacie na dzień 5 listopada br.

(Okólnik Min. Skarbu z dnia 26. 10. 1948 r. N. D. II. 15370/9/48).

Komunikaty i różne wiadomości

AKCJA UPŁYNNIENIA REMANENTÓW

Departament Ekonomiczno - Socjalny M-stwa Przemysłu i Handlu (Wydział Aktywizacji) ogłosił nowy (dalszy) obszerny Biuletyn nr 25, zawierający spis zbędnych remanentów w przedsiębiorstwach państwowych oczekujących na nabywców.

Podkreślić należy, że Biuletyn zawiera w dziale „Maszyny i urządzenia” wiele maszyn i urządzeń produkcyjnych, często wymagających tylko drobnego remontu, by stały się pełnowartościowymi narzędziami produkcji.

Maszyny należy nabywać za pośrednictwem Centralnego Biura Obrotu Maszynami w Warszawie, ul. Wspólna 35 m. 14, które posiada wyłączność dystrybucji maszyn w kraju.

Dział „Części maszyn i wyroby metalowe” obejmuje: narzędzia kowalskie i ślusarskie, różne części do transmisji, łańcuchy, nity, niple, pierścienie azbestowe, pierścienie klingerytowe, pierścienie samosmarownicze, rolki pancerne (w Czerwonaku k./Poznania) — części zamienne do silników „Döhne”, różne śruby bez i z zakrętkami, wkrętki do metali i drzewa oraz inne.

Również inne działy a mianowicie: „Części samochodowe”, „Artykuły elektrotechniczne”, „Artykuły chemiczne”, „Żelazo, stal i metale ko-

lorowe”, „Artykuły włókiennicze”, „Różne artykuły” i „Odpadki użytkowe” obejmują duży asortyment różnych materiałów, które mogą być wykorzystane z powodzeniem w zakładach przemysłowych.

Pełny Biuletyn zawierający 70 stron druku jest do obejrzenia w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, ul. Mickiewicza nr 31, pokój nr 7 i w innych Izbach P.-H.

Sposób nabycia artykułów ogłoszonych w Biuletynie pozostaje ten sam, jak podano w „Tygodniku Gospodarczym” nr 35/48 z dnia 28. 8. 48. Ponadto zawiadania Departament Ekonomiczno-Socjalny, że Centralne Biuro Obrotu Maszynami oddało do użytku Biuletyn nr 1, zawierający spisy przeznaczonych do użytku maszyn, używanych, znajdujących się w dyspozycji na składach C. B. O. M. w Szczecinie przy Al. Wojska Polskiego nr 68, w Nowej Soli n/Odrą przy ul. Stalina 52 i w Gdańsku przy ul. Lignickiej nr 7.

Biuletyn ten zawiera znaczną ilość maszyn prawie nowych i mało zdekompletowanych.

MASZYNY — ARTYKUŁY BIUROWE
WARSZTAT NAPRAWY
Wacław Rohowski i S-ka
Poznań, ul. Mielżyńskiego 18.
Tel. 43-25

Fotoaparaty - Maszyny do pisania
ZAKUP — SPRZEDAŻ
FOTOMA - Poznań
ul. Szkolna 11 - telefon 25-57

Kalkulacje

przeprowadzisz po przeczytaniu
książki **dra Witkowskiego**

Zasady księgowości i kalkulacji fabrycznej

Cena **330,- zł**

do nabycia
w Księgarni Wł. Wilak - Poznań
Kantaka 10

„BIUROTECHNIKA“

KAMZOL - KARŁOWSKI - POHLAND

**Warsztat naprawy
maszyn biurowych**

Specjalność: **ASTRA i HAMANN**

Maszyny do księgowania i liczenia

Poznań, Św. Marcin 64

Telefon 98-67

Oplata pocztowa ulszczona ryczałtem

Adres dla zwrotu: Administracja „Tygodnika Go-
spodarczego” Księgarnia Wilak, Poznań Kantaka 10

MEBLE BIUROWE

oraz kompletne pokoje i oddzielne sztuki
poleca okazynje

Magazyn Mebli ST. JANIAK

Poznań, Rybaki 6, w podwórzu - Tel. 49-56

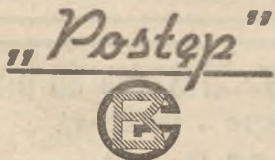
MASZYNY BIUROWE

Bilansówki oraz kasy rejestracyjne

Kupno - Sprzedaż - Przeróbki

Centrala Maszyn i Przyborów Biurowych
Cz. Filipiak, Poznań, św. Marcin 32, tel. 88-19

Najpopularniejsza księgowość przebitkowa

to gwarancja sprawności przedsiębiorstwa

Powszechne zastosowanie w przemyśle, spół-
dzielczości i handlu, w urzędach i instytucjach.

KOMPLETY I APARATY SZKOLNE

Centrala:

KATOWICE

ulica Mieleckiego 3, telefon 308-96

Oddział:

SZCZECIN

Plac Orła Białego 1

Miejsca sprzedaży:

Bielsko

Bydgoszcz

Częstochowa

Gdynia

Lublin

Łódź

Poznań

Warszawa

Cena ogłoszeń za 1 mm na stronie 4-lamowej zł 25,—.

Ogłoszenia przyjmuje dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz firm pozostających pod zarządem państwowym
„P.A.P.” Polska Agencja Prasowa, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 8 — telefon 42-63

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handłowa
w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel. 518-62, 23-65, 23-66.

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska Agencja
Reklamy, Fr. Krajna, Poznań, Fr. Rataj-
czaka 7, Tel. 30-80 i 91-58
i oddziały Kraków, Rynek Główny 46 —
Tel. 503-66
Bydgoszcz — Al. 1 Maja 16, Tel. 17-66
Toruń — ul. Małe Garbary 2
Katowice — Warszawska 23, skr. poczt.
790. — Tel. 344-08.

Administracja: Księgarnia Wilak Po-
znań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40
45-00.

Konto P. K. O. — V-4085.

Cena numeru 30,—zł, prenumerata
kwartalna 300,—zł.